

DOLENJSKE NOVICE

Izhajajo 1. in 15. vsacega meseca. Cena jim je s poštnino vred za celo leto naprej 2 K, za pol leta 1 K. Naročnina za Nemčijo, Bosno in druge evropske države znaša 2 K 50 h, za Ameriko pa 3 K. — Dopise sprejema urednik, naročnino in oznanila tiskarna J. Krajec nasl. v Novem mestu.

Opozarjamo vse one odjemalce „Dol. Novic“, ki so še do sedaj zaostali z naročnino za leto 1902, da jim bomo s 1. aprilom nadaljno določiljatev lista ustavili.

Gospodarske stvari.

O sajenju sadnega drevja.

Velevažno je pravilno sajenje sadnega drevja na stalno mesto. Premnogokrat naši gospodarji tega opravila ne vedó ceniti dovolj in jim zasajena sadna drevesca ne uspevajo, radi podamo o tem sledeče navodilo:

Dovolj obsežne in sicer vsaj 50 cm globoke in 1—1.5 m v premeru široke jame skopljemo po zimi ali v zgodnji spomladi. Pri kopanju jam gledamo, da razdelimo izkopano prst v tri jednake dele. Prvi del t. j. zgornjo rodovitno plast denemo posebej, drugo srednjo in tretjo spodnjo nerodovitno plast zopet posebej.

Iz drevesnic dobimo navadno drevje z dveletno krono, to se pravi, vrh se je dve leti vzgojeval. Vsako drevo obrežemo pred saditvijo na ta-le način: Najpred obrežemo glavno voditeljico (t. j. vejico, ki raste naravnost kvišku) nad popkom, ki je lanskemu ravno nasproti; vse druge stranske vejice skrajšamo tako, da je zadnji popek vedno spodaj. S tem skrbimo, da se krona širi, a glavni vrh pa ravna. Vejice, ki se križajo ali ki v krono na znotraj rastejo, se odrežejo. Nato obrežemo vsako korenino za tretjino tako, da je rana proti zemlji obrnena.

Za saditev sta potrebna dva človeka in sicer jeden, da drevo drži, drugi pa, ki ga zasuje z zemljo.

Da bode drevo pravilno zasajeno, moramo to-le izpolniti: 1.) Drevo mora priti ravno tako globoko v zemljo, kakor je bilo popred v drevesnici; 2.) korenine morajo priti v isto lego, kakor so bile popred; 3.) korenine se morajo kolikor mogoče z zemljo obdati, da ne ostane prostor med njimi, ker bi začele plesniti. Da vse te pogoje spolnimo, zato pritrdimo v prvo kol, nato vzamemo palico, katero položimo prek jame. Potem primeri saditelj drevo tako h kolu in palici, da se križata s koreninskim vratom. Ko je drevo v pravi visoki, začne pomagati koreninice obsipati z najrahljšo in najrodovitnejšo prstjo, ki jo je pri kopanju jame na prvo dobil ter spravi korenine v pravo lego. Saditelj med tem delom drži drevesce. Ko so korenine zasute, se zemljo še malo z ного pohodi, potem se dene okrog kraja rušo in potem še z ostalo zemljo zasuje. Na vrhu denemo najslabšo, spodnjo, nerodovitno plast

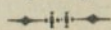
zemlje in sicer v podobi latvice, da ostane deževnica pri drevesu in če v suši zalivamo, da voda ne odteče. Nato se drevo h kolu priveže. Zasajeno drevo se močno zalije z gnojnico in če je treba, se to delo pozneje še ponovi. Tako zasajeno drevo je treba pozneje oskrbovati, da ne bode trpelo po suši, po žuželkah, po živini itd., potem se bode razvijalo, krepko rastlo in kmalu rodilo. Samo ob sebi je umevno, da kupujemo samo tako sadno drevje, ki ima dobro razvito krono, močne korenine in nepoškodovano deblo, če hočemo s sadjerejo uspehe doseči. Tudi pozneje ne smemo sadno drevje zanemarjati, ampak ga moramo po potrebi čistiti mahu, suhih vej itd., obrezovati in gnojiti.

Povzdignimo perutninarstvo!

V gospodarstvu ni nobena panoga toli malenkostna, da ne bi zahtevala posebne oskrbe gospodarjeve! — Včasih more navidezno majhna kmetijska stroka, ako se je spretno, z razumno roko vodi, močno in trajno povzdigniti gospodarjevo blagostanje. Kmetovalec, kateri si zna vsled znanja in praktičnih izkušenj iz zemlje pridobiti največje dohodke, od svoje živine največ koristi, vé, da mu tudi perutninarstvo, če je prav vodeno, more precejšnjih dohodkov donášati, da je včasih z njegovim gospodarstvom nerazdružljivo zvezano. Našim gospodinjam polagamo na srce gojenje perutnine zlasti kokošarstva, ker si morejo s tem na leto lep zaslužek na lahek način pridobiti. Kjer je seveda perutnina pri gospodarstvu le v nadlogo, kjer se jo zanemarija, le tu pa tam krmi, sicer pa prepušča, da nenadzirano pohaja okoli hiše, po njivah, travnikih ali celo v vrtovih, tam napravi več škode kakor koristi.

Perutninarstvo nam koristi z mesom, jajci, tolščo, perjem in gnojem. Navadno upoštevamo le meso in jajca, akoravno je i ostali dohodek precejšen. Perutninarstvo je v Avstriji obče razširjeno in se je cenilo koncem l. 1900 nad 60 milijonov živalij. Na Kranjskem se je tačas naštel 427.862 perutnine, na Dolenjskem v črnomaljskem okraju 34.978, v novomeškem 55.779, v litijemskem 36.074, v krškem 64.785 in v kočevskem okraju 38.432 komadov. Cena perutnini raste vidno. Izvoz v inozemstvo, domača prodaja, priljubljenost kot jed postaja vedno večja. V pretečni zimi je veljalo eno jajce po 8—10 h; ta cena se bode prihodnjo zimo zopet povrnila. Povsod nastajajo prekupei z jajci, ki v svojej okolici kupujejo jajca, da jih v inozemstvo izvažajo. Vse to bodi našim gospodarjem v bodrilo, da se začno s to gospodarsko

stroko pečati umno, spretno, dobičkonosno in v večji meri. V prvo veljaj načelo, da si pridobimo dobro pasmo, t. j. kokoši, ki nosijo veliko jajec (n. pr. kohinkinka, bramaputra, plymouth-rock), manj važne so za nas one, ki dajejo okusno meso. Istotako potrebno je, da pravilno oskrbujemo, t. j. krmimo perutnino. Tu veljaj pravilo, da naj se vedno dvakrat na dan krmi z različnimi odpadki (zelena krma) in z zrnjem, ter da imajo vedno svežo vodo. Peska, ubitih jajčnih lupin naj nikdar ne manjka v kurniku. Staja, kjer perutnina prenočuje, naj bode svetla, zračna in po zimi ne premrzla ali celo na prepihu. S kratka: tudi perutnina potrebuje enake oskrbi, kakor vsaka druga žival. Čimbolj se postreže nje naravi, čimbolj se jo varuje pred boleznimi, temveč koristi nam donaša. Sedaj v bližajoči se spomladi, ko se perutnini zbudi naravni nagon do valjenja, naj ne zamudi nobena gospodinja, da ne bi nasadila po nekoliko kokelj in si tako ustvarila nov perutninski zarod. — Našim gospodarjem priporočamo, da jih v tem stremjenju podpirajo s tem, da oskrbijo staje, kurnike in pripravne prostore, kjer se zamore potem ta živad prosto gibati, ne da bi kulturnim rastlinam kvar delala. Onim podjetnim gospodarjem pa, ki bi se hoteli v večji meri in s trgovinsko namero baviti s to rejo, priporočamo umetno valjenje s „Sartorius-ovo umetno valjalnico, z upeljavo najboljših pasem, pri prodaji jajc in perutnine pa prodajo na težo, ne pa le po številu komadov. Saj je znano, da znese n. pr. kohinkinska kokoš jajce, ki tehta navadno le 65 gramov, „houdon“-ovka pa, ki tehta 85 gramov, zato jih pa znese le do 100 na leto, med tem, ko jih znese n. pr. „bramaputrovka“ do 150 na leto. Ti gojitelji perutnine zadobe s prodajo perja, jajec za valjenje in v gnoju še postranski dohodek. Če je že sedaj promet in dobiček iz perutninarstva, ko je zanemarjeno, tako velik, da poleg domače porabe in prodaje znaša izvoz iz Avstro-Ogrske samo na Nemško sleherno leto nad 100 milijonov kron, kolik bi bil šele tedaj, ko bi se to umno in dobičkonosno storilo! Radi tega je želeti, da bi se naše kmečko prebivalstvo v večji meri racionalno poprijelo te kmetijske panoge, še celo pri nas na Kranjskem, kjer je ta reja najbolj zanemarjena; mnogo stotisočakov bi si naše gospodinjke prislužile in mnogo sicer zavrženih in neizkoriščenih odpadkov pri hiši bi se koristonosno porabilo pri perutnini!

Politični pregled.

Rieger umrl. 3. t. m. popoldne je preminol v Pragi mož, katerega smemo imenovati največjega avstrijskega Slovana 19. stoletja. Umrl je v visoki starosti 84. let voditelj češkega naroda in ob enem prvi borilec za pravice vstajajočega Slovanstva, dr. Fr. Ladislav Rieger. Z Riegerjem je naš bratski češki narod izgubil enega izmed najslavnejših svojih sinov, mi ostali avstrijski Slovani pa vedno zvestega in najodličnejšega branitelja naših narodnih pravic. Slava njegovemu spominu. — Impozantnega pogreba 7. t. m. udeležila se je ogromna množica najodličnejših mož cele Avstrije, večina slovenskih poslancev, mej drugimi tudi naš državni poslanec dr. Šušteršič. — V oporoki je zapustil dr. Rieger svoto 200.000 K za kulturne in narodne namene.

Državni zbor bo zboroval kakor se čuje do avgusta, mesec september pa bo odločen za deželne zборе. Ministerski predsednik je izdelal nov osnovni načrt za zborniški poslovnik ter tiskanega razdeli mej člane dotičnega odseka. Prvo branje državnega proračuna bo baje završeno v nekaj dneh, potem se prične kmalu prvo branje nagodbe, ki mora biti v najskrajnejšem času rešena do 1. junija 1904. — Pozneje pa pride neki takoj na dnevni red prememba zborniškega poslovnika. — Mesto dosedanjih dnevnic dobé poslanci še v teku tega leta stalno plačo, kar bo poslancem materijelno veliko koristilo.

Vojna predloga v ogrskem državnem zboru nikakor ne napreduje, kajti skrajna levica in neodvisna stranka ste sklenili najostrejšo obstrukcijo zoper to predlogo in ogrska neodvisna stranka, posebno nje 30 članov pa še po vrhu tega tudi proračunski provizorij. Ostale opozicijske stranke hočejo provizorij izločiti iz obstrukcije, ker se jim stvar le preveč predrzna zdi. — V nedeljo 8. t. m. priredila je opozicija velikansko demonstracijo v zadevi vojne predloge pred dvorom, kjer sedaj stane cesar, katera se je pa le deloma obnesla, kajti zbirališče demonstrantov zasedli so socijalni demokratje, vsled česar so bili demonstrantje primorani, koj začeti obhod po mestu. Kacih 2000 ljudi korakalo je po ulicah prepevaje Košutovo pesem in razbijaje okna pri žitni borzi, palači nadvojvodinje Klotilde, lokalu liberalne stranke in raznih kavarnah. Ker so se demonstrantje s policijo spopadli je ranjenih več oseb, aretovaných pa nad 50. — Tudi deputacija iz raznih ogrskih mest, broječa 100 oseb, je prišla k predsedniku drž. zbora protestirat proti vojni predlogi. — Kakor pišejo listi, cesar zahteva, da se razpusti drž. zbor, če ne bo hotel delati ter izvrše nove volitve. S tem je pa nekako zapečaten usoda Szellovega kabineta, kajti nove volitve, čeravno bodo „čistejše“ kakor vse prejšnje, mu ne zajamčijo mirnih dni.

Turčija mobilizira. Čeprav turški vladini krogi zatrjujejo, da Turčija ne misli mobilizirati, se vendar potrjujejo vesti o mobilizaciji. Zadnje dni je turško vojno ministerstvo odločilo, da se tretji voj v Monastiru pomnoži za 25.000 turških vojakov iz Male Azije. Vodstvo orientске železnice je dobilo ukaz, naj ima vse pripravljeno za vožnjo vojaštva. Balkanske države se pripravljajo na tiem gotovo ravno tako kakor Turčija, in v aprilu bo že najbrž grmelo po celem Balkanu.

Macedonija. Na bolgarski meji je Turčija zbrala 52.000 mož. Z reformami gre slaba, kajti vstaško gibanje se vedno bolj širi in to vsled grozovitosti, ki jih nadaljujejo Turki pri vpeljavi reform. Arnavti nočejo nič vedeti o njih in moré kristijane. Dogajajo se uprav kanibalične stvari. Tudi turška policija se ne ozira na reforme. Policijski uradnik Sulalbey je zasledoval hajduka Ismaela, ker mu je ta utekel, napadel je samostan sv. Petra pri Radozde in menihe nečloveško trpinčil, dasi je gotovo, da niso menihi begunca skrili. Pri Peštanih so umorili člani makedonskega vstaškega odbora dva turška roparja. Turki so na to napadli vse srbske vasi v okolici in jih požgali. Umorili so 72 Srbov in onečastili žene.

Rusija je obljubila Bolgariji, da v slučaju, ako bi kaka vlast hotela se umešavati v balkanske zadeve ali pa v Bolgarijo, pride prvi dan iz Odese 30.000 mož v

Burgas, a drugi dan zopet 70.000 ruskih vojakov iz Sebastopolja.

V Venezueli se širi vstaja. Kastro je sklical kongres, ki pa ni sklepčen. Vstaši so zasedli Barcelono in Carupano in pregnali vladne čete.

Položaj v Maroku še sedaj ni pojasnjen. Iz Madrida oziroma Tangera dohajajo tako nasprotujoča si poročila, da ni mogoče zasledovati razvoja sedanje ustaje. Iz teh poročil, pa bi se smelo sklepati, da vstaška moč še dolgo ni poražena.

LISTEK.

V RIM!

(Uvod.)

Rim! Italija!

Rajni moj oče — Bog jim daj večni mir — služili so cesarja v najvišarnejših letih prejšnjega stoletja, v letu 1848. in 1849. In storili so to svojo domorodno dolžnost v raznih bojih na Italijanskem. Če se ne motim, preživeli so v tej deželi celih šest let. In da bi ne bili vedeli marsikaj zanimivega povedati o tej prelepi deželi? Vsaj zame so bile najprijetnejše ure, kadar so oče po dokončanem delu v času oddiha in počitka začeli govoriti o laški deželi in nje prebivalcih. Tako se mi je zgodaj že vcepila v srce želja, kedaj videti to deželo na lastne oči.

To željo podžgali so nemalo gimnazijski nauki. Kaj smo vse tu brali in slišali o staroslavnem, mogočnem Rimu, o silovitem, zmagovitem rimskem orlu, kojemu se je pokoril ves tedanji svet! Rad bi ga poznal, kogar bi ne mikalo tudi videti prestolico tega mogočnega naroda, četudi v razvalinah, saj so te razvaline glasna priča o moči rimskega imena.

A nam katoličanom je Rim še vse kaj več! Prestolica je, prva na svetu, mogočna tudi, tudi znamenita in zmagovita, a ne znamenita po prelitih krvi podjarmljenih narodov, ne zmagovita z mečem in kruto silo, marveč imenitna zato, ker je kot naravno in zgodovinsko srce sveta izbrana po Božji previdnosti v to, da v njej stoluje vidni namestnik Kristusov in poglavar vesoljne cerkve — sv. Oče. Rim brez papeža mora prenehati. Kakor so mu kedaj dajali sijaj in blišč „imperatorji“ (cesarji), tako dandanes Rim brez papeža ni nič. Kdor ne verjame, pridi sam le-sem, in prepričaj se bo, kakor premnogi drugi pred menoj o resničnosti tega izreka.

In ta vidni glavar sv. cerkve, Leon XIII., praznoval je 3. t. m. petindvajsetletnico svojega papeževanja. Redka slavnost! Samo trikrat jo pomni zgodovina. In če pomislimo, kaj in kdo je Leon sedanjemu svetu, se ni treba kar nič čuditi ogromni množici romarjev iz vsega sveta, ki so se ta dan zbrali v veličastnih in velikanskih prostorih bazilike sv. Petra, da vsak v svojem jeziku dadó odduška navdušenim čustvom svojega srca.

In med temi romarji biti kapljica v morju — ta sreča je doletela tudi mene! Namenil sem se v Rim kmalu potem, ko je dunajski odbor za avstrijske romarje poslal svoje povabilo po celem cesarstvu. Nestrpno sem čakal dneva in štel ure, kedaj me vlak ponese daleč daleč mimo morja in gorā v Rim. In prišel sem v Rim, videl sem sv. Očeta dvakrat, bil navzoč pri slavnosti dne 3. t. m., ogledal si najimenitnejše znamenitosti v Rimu.

Od raznih strani so me dregali, naj popišem svojo pot. Hm, to ni kar tako, dragi bravci, kako naj Vam popišem Rim? Kako vsa druga mesta, ki sem jih videl? Ali naj Vam na metre in centimetre povem mere stolpov, kupol, hodnikov, stopnic? Naštejem gostilne, kavarne, vožnje? Opišem slike in kipe? Prosim, kupite si „de Waal, Rom“ ali „Gsell Fels, Italien“, ali kako drugo tozadevno knjigo, in ustrezno Vam je. In spretnejša peresa, ko je moje, so svoj čas opisovala vse to tudi v slovenskem jeziku. A vendar se lotim tega dela, in kar brez ovinkov povem, ne toliko radi Vas, dragi bravci, kolikor radi sebe.

Kako to?

Tako-le: Kdor preveč je in hitro je, si mora dati miru, da vse to prebavi, ako naj mu ne škodi. Naše glave pa so te dni vsprejele toliko vtiskov, naravnih in umetnostnih, da je treba vse to polagoma — recimo prebaviti — ako naj je kaj koristno od tega. In ko bom pisal te potopisne črtice, mi bodo posamele podobe spet vstajale pred oči in naslajal se bom ob teh spominih, a tudi Vi, saj malo upam, boste zadovoljni z mojimi spomini.

Da bi koristile te črtice Vam in meni v vsakem oziru, dal Bog!

(Dalje.)

Piše se nam:

Iz Novega mesta. Koliko železniških projektov je danes na Kranjskem in katera proga naj bi se najprva gradila? Črnomelj in Metlika si želita že zdavnej obljubljen podaljšanje dolenske železnice iz Novega mesta v Belokrajino in potem zvezo s Karlovec-Reško železnico; Št. Jernej Kostanjeviča in Novomesto si želi imeti podaljšanje dolenske železnice do Krškega, ali Brežic, ali Samobora; okolica Žužemberk želi imeti železniško zvezo s postajo Zatičina ali Gor. Straža dolenske železnice; okolica Mokronoga z Št. Janžki premogokopi želi imeti na eni strani že zdavnej obljubljen zvezo s Trebnjem ali Vel. Loko, na drugej strani zvezo z Sevnico; Kamničani želijo imeti zvezo z Gornjimgradom in na drugi strani z Kranjem; Tržičani si želijo zvezo na enej strani z Kranjem, na drugi strani z Lescami; Bled želi biti direktno zvezan z Lescami; Skofjaloka hoče biti zvezana po železnici z Železniki in na drugi strani z Idrijo; Idrija želi zvezo z Logatcem; Logatec želi imeti zvezo z Vrhniko; Vipava hoče železnico do Postojne; Kočevje hoče podaljšanje železnice preko Banjaloke do Reške proge. Samo Lož in Cirknica se še nista oglasili, a gotovo se še za kako progo oglasita. V vse te kraje naj bi se železnice gradile, ali uprašati je potreba, kje za vse te proge denar vzeti. Gradijo naj se tedaj v prvi vrsti tiste železnice, katere so najpotrebnejše, pri kojih je v naprej zagotovljeno, da se bodejo rentirale in katere so že zdavnej od poslancev in deželnega odbora zaobljubljene in za katere so gotove svote že dovoljene bile v letu 1900 in to so: Belokranjska železnica in železnica iz Trebnjega po Mokronoški dolini do Tržiča-St. Janža. Najprej naj se zgradijo ene že zdavnej obljubljene proge, potem naj se pride z drugimi progami, sicer se ne boče ni te ni one proge gradilo. Naši poslanci naj pa ves svoj trud v to obračajo, da se bode vendar že enkrat prišlo do gradbe zadnjih dveh železniških prog in da se ne bode le pred volitvami z obljubami gradilo, ko vendar vidimo, da v dejanju pa čisto nič ne stori. Eden iz med tisoč enakomislečih volivcev.

Iz Radne. — Cenjeni bralci „Dol. Novic“! Tudi jaz Vam želim prinašati zdaj pa zdaj kakšno novico iz naših krajev, bodisi neprijetne ali vesele vsebine. Za danes imam ta-le drobiž. V Dragi pod Topolovcem je 22. febr. zjutraj v cerkev gredé padla žena v globoki jarek tik pota in je bila takoj mrtva. N. v m. p.! — Pri rigolanju se je ponesrečil Kos, mladenič iz Vrha pri Topolovcu. Zemlja se je vsula, ko je bil v jarku in mu zlomila nogo. — Iz drevesa padel je I. Lisec, krojač na Vrhu pri Topolovcu; previden s sv. zakramenti je na to kmalu umrl. N. v m. p.! — V tovarni kopit v Sevnici je nekemu mladeniču stroj prste na eni roki potrgal, prepeljali so ga takoj v bolnico v Brežice. Letos bi imel iti prvič k vojaškim vajam. — Nesreča pač nikdar ne miruje.

Pa tudi nekaj veselih novic Vam hočem povedati. Pevsko in tamburaško društvo „Kum“ je priredilo na novega leta dan svojo prvo veselico v Narodnem domu v Radečah. Predstavljali so igro „sv. Neža“. Igralke in igralci so se zares vrlo obnašali na novem lepo izdelanem odru ter želi sijajno pohvalo. — Dne 15. febr. pa je priredila „Kmetiška knjižnica“ veselico in sicer v ravno istih prostorih. Za ta dan naučili so se pa kar dve igri: „Kmet Herod“ in „Indijski siroti“. Vsi so izvrstno rešili svoje uloge. Obe veselici bili ste prav dobro obiskani. — Dne 16. febr. je bila poroka Fr. Krnca in Ter. Kurnik. Značilno je to, ker sta oba iz naše Marijine

družbe Boštanske. Velika množica družbenic je spremilo lepi par ter so jima prav ginljivo zapele primerno pesmico v slovo. — Mladenci so izgubili skoraj najbolj postavnega tovariša iz družbe. Bil je pred časom tudi pri vojaki, a ni ga motila vojaška suknja, marveč med prvimi je pristopil v Marijino družbo. S svojim lepim vzgledom je marsikaterega ganil in privabil v to prekornostno družbo. Saj ni lepšega, kakor če je mnogo krepkih in čilih mladeničev zastopanih v kakšnem dobrem društvu, a še lepše, ako se ravno mladeniči večkrat zbirajo pri „angeljski mizi“. (Res je tako! Boštanska župnija je lahko ponosna na takove mladeniče! Uredništvo.)

Domače vesti.

(† Dekan Matej Sitar). 3. marca zjutraj ob 5. uri je po dolgi, zelo mučni želodčni bolezni umrl v Smarju na Dolenjskem ondotni dekan veleč. g. Matej Sitar v dobi 42 let. Pogreb č. g. dekana Sitarja je bil v četrtek, 5. t. m. ob 9. uri v Smarju jako slovesen. Udeležilo se ga je 34 duhovnikov. Pokopaval ga je preč. g. generalni vikar Janez Flis, ki je tudi imel cerkveni govor. Pevci so peli ginljive nagrobnice. Vdeležila se je pogreba tudi požarna bramba škofeljska in šmarijska ter ondotno izobraževalno društvo, šolska mladina z učiteljstvom in iz bližnjih in daljnih krajev mnogo ljudstva, kateremu ostane blagi pokojnik neopozabljen. — Sedmino je obhajal jako slovesno v sredo 11. t. m. ob 9. uri mil. g. prošt dr. Seb. Elbert iz Novega mesta. — N. v m. p.!

(† V bolnišnici usmiljenih bratov v Kandiji) pri Novem mestu umrl je 4. marca g. Matej Mrač, sodnijski adjunkt v Šmarjah pri Jelšah na Štajerskem, v dobi 36 let za jetiko. Pokojnik se je poročil v Zapotoku pri Sodražici na Dolenjskem kot edini sin priprostitih, kmečkih starišev. Z izredno nadarjenostjo in marljivostjo dovršil je vse pravniške študije, pri tem se sam vzdržujoč in je bil imenovan l. 1897 sodnijskim adjunktom na Štajerskem. Iz za časa svojih visokošolskih študij je bil iz poljščine prevel na slovenski jezik Sienkiewicz-ev „Z ognjem in mečem“, katero knjigo je izdala „Slovenska Matica“. Pogreba, dne 6. t. m. so se udeležili v polnem številu sodnijski uradniki v Novem mestu, njegovi prijatelji, znanci in g. dr. Rakež iz Šmarja pri Jelšah. Naj v miru počiva!

(Dar). „Narodna Čitalnica“ v Rudolfovem je prejela darilo 100 K, katero ji je po želji svojega blagopokojnega g. očeta Dr. Andreja Vojska izročil g. Vladimir Vojska v Rudolfovem.

(Zahvala). Odbor „Nar. Čitalnice“ v Rudolfovem izreka tem potom svojo iskreno zahvalo vsem cenjenim damam in gospodm, ki so na tako liubeznjiv način prispeli k lepemu uspehu „Lukeževega semnja“.

(Prememba posestva). Gospod Anton Jakaz, založnik puntigamskega piva in istrskega vina, je kupil od g. Franč. Miklavčič hišo z gostilno vred št. 144. v Rudolfovem za 10.800 K.

(Tiskovna pomota). V zadnjem listu vrinila se nam je neljuba pomota in sicer mej domačimi vestmi „V Rim so šli“. Mesto „Bernard Jernej, dekan iz Trebnjega“ glasiti bi se moralo: „Bernard Jernej, kaplan iz Trebnjega“.

(Iz Šmihela pri Novem mestu) se nam poroča, da bodo ondi sv. misijon ali duhovne vaje, ki bodo trajale 12 dni in sicer od 17. do 29. marca. Vodili jih bodo č. gg. oo. lazaristi iz Ljubljane ter bodo imeli govore za vsak stan posebej in sicer bodo v prvi polovici duhovnih vaj govorili za dekleta in žene, v drugi polovici pa za mladeniče in može.

(Strelna postaja) zoper točo na Trški gori na posestvu gospe dr. Supan-ove je nedavno pogorela.

(Vabilo). Gimnazijski dijaki v Rudolfovem priredé v sredo 1. aprila t. l. zvečer v dvorani „Narodnega doma“ koncert in dramatično predstavo na korist dijaškemu podporonemu društvu. Vsi prijatelji šolske mladine so povabljeni.

(Katol. društvo rokodelskih pomočnikov) v Novem mestu napravi 19. t. m. predstavo s petjem in gledališko igro. Pelo se bode: Zbor rokodelcev. P. H. Sattner. Lastovki v slovo, zbor. Dr. Gustav Ipavc. Slovo; zbor z

bariton-samospevom in spremljanjem glasovira F. S. Vilhar. Igra: Sanje. Igra s petjem. Poslovenil Iv. Št. Začetek ob polu 8. uri zvečer. — K obilni udeležbi vabi načelnštvo.

(V Šmihelu pri Novem mestu) se je 8. t. m. vršila papeževa 25 letnica. Na večer pred 8. marcem je bil Šmihel prekrasno razsvetljen. Nameravalo se je razsvetliti samo cerkev, toda ko je ljudstvo zvedelo za razsvetljavo cerkve, ni hotelo zaostati in je samo za sebe, ne da bi jih kdo nato opomnil, prekrasno razsvetlilo svoja okna. To je gotovo očividno dokaz, da je ljudstvo svojemu papežu iz srca udano. — Posebno lepo je bila razsvetljena cerkev, samostan in šola. Zunaj Šmihela pa so miadeniči zakurili velik kres.

(Jubilej sv. očeta). 8. marca se je po vseh cerkvah v naši škofiji najslovesnejše praznoval jubilej sv. očeta. Tudi v društvih se je zbralo na tisoče ljudstva, da proslavi Leona XIII. Tako je zopet s sijajnim dokazom svoje udanosti do prestola sv. Petra se proslavilo slovensko ljudstvo, kateremu tudi najsrdečiji naskoki nasprotnikov ne iztrgajo katoliške vere. Tisoči in tisoči klicev „Slava Leonu!“, ki so 8. marca doneli po naši deželi, naj bi bili ob enem prisega, da nas nihče ne premakne z mesta, na katerem stojimo kot verni sinovi svete cerkve.

(Slovenski romarji v Rimu). Vkljub prošnjam zdravnika dr. Lapponija, naj se papež varuje, je ta izjavil, da je popolnoma zdrav, da ne more prezreti svojih dolžnosti ter še nadalje pustiti čakati svojih zvestih, ki so od daleč prišli, da se mu poklonijo. Papež je torej že 8. marca sprejel v prestolni dvorani romarje z Dunaja, iz Berolina in Belgije, skupno 5000 oseb. Romarji so korakali mimo sv. očeta, ki jih je blagoslovil. Nagovorov ni bilo. Kardinal Gruscha in Kopp sta bila pri vsprejemu. Papeža so živahno aklamirali. — 8. marca so imeli tudi Slovenci z drugimi Avstrijci posebno avdijenco pri papežu. Dijake je sv. oče imenoval „naša mladež, naša nada“, pozdravljal je delavce ter njihovo navzočnost imenoval „sad naše enciklike“. Kanonika Kalana je vprašal: „Odkod?“ Odgovori: „iz ljubljanske škofije.“ Papež zakliče: „blagosloviljam ljubljansko škofijo“ — prime Kalana za roko ter mu svojo roko položi na glavo. Vsem zakliče: „bodite edini!“ Po dva in dva smo pristopali k tronu poklonivši se sv. Očetu.

(V cesar Franc Jožefovo bolnišnico usmilj. bratov v Kandiji pri Novem mestu) se je sprejelo meseca februarja 117 bolnikov, koncem januarja jih je ostalo 84, skupaj 201. Od teh se jih je ozdravilo 93, zboljšalo 24, neozdravljena bila sta 2. Umrla sta dva in sicer eden vsled jetike in eden vsled zastrupljenja z mesom. V oskrbovanji ostalo jih je 80. Oskrbovalnih dni se je nabralo tekom preteklega meseca 2395.

(Mestna hranilnica v Novem mestu.) V mesecu februarju 1903 je 301 strank vložilo 98.677 K 95 h, 190 strank vzdignilo 60.364 K 95 h, torej več vložilo 38.313 K — h, 12 strankam se je izplačalo hipotečnih posojil 104.480 K — h, 84 menic se je eskomptovalo za 28.819 K — h. Stanje vlog 2.150.052 K 30 h. Denarni promet 554.526 K 72 h. Vseh strank je bilo 809.

(Hranilnica in posojilnica za Kandijo in okoli, reg. zadruga z neomejeno zavezo) je imela meseca februarja 1903 prometa K 47.666.14. Vložilo je 69 strank K 23.151.21, dvignilo 29 strank K 5.790.22. Posojil je bilo danih 15 strankam K 3.940.—, a vrnilo je 7 strank K 572.—.

(Sejem v Brusnicah) za blago, za govejo živino in svinje vršil se bode od sedaj vsako leto na delavnik pred praznikom sv. Jožefa.

(† Cigan Gašpar Held,) katerega brata Simona so tu v Novem mestu obesili, je umrl v Gradiški. Predlanskim je pri poskusu ubežati padel s precejšnje višočine ter se težko poškodoval.

(Frančič pomiloščen). Radi umora svoje žene pred porotniki v Novem mestu na smrt obsojeni posestnik Franc Frančič iz Rateža je pomiloščen v dosmrtno ječo. Dne 12. marca odpeljali so ga v zapor v Gradiško.

(Roparski tat) Franc Odlazek, 35 let star, iz Polšnika, politični okraj Litija, je 24. februarja 1903 ušel pazniku, ko ga je ta peljal od neke obravnave od sodišča v

Mariboru nazaj v kaznilnico. Leta 1891. bil je obsojen v Rudolfovem v 15-letno ječo zaradi tatvin. Kazen imel je presedeti v kaznilnici pri Mariboru. To je namreč drzen in zvit tat konj in volov; človek srednje in vitke postave ter jako premeten. — Svojo obleko pustil je pri nekem konjedercu pri Mariboru. Ko je vžival ljubo prostost, takoj se je zopet spomnil stare navade ter je 4. marca v Praprotnem pri Hrastniku oropal krojača Martina Irmara, mu pobral dva zlata po 10 kron in nekaj drobiža ter zginil. — Sumilo se je, da je odšel proti Krškem in Rudolfovem. In res! Dne 8. marca zvečer okoli 6. ure bila je c. kr. orožniška postaja v Rudolfovem opozorjena, da se Odlazek nahaja pri ciganih v otoškem gozdu blizu Rateža. Ob četrtna osmo uro bili so že orožniki: stražmešter g. Jedlička, postajevodja g. Šimšič in orožnik g. Rozman v gozdu. Z njimi hodil je tudi oboroženi Franc Taborski, gostilničarjev sin iz Rateža. Ko pridejo v obližje ciganskih šotorov, začeli so psi lajati, in to je roparja jako prestrašilo. Poprašal je cigane po vzroku, toda „prijatelji“ cigani so ga znali tolažiti, češ, vsaj ljudje vedno hodijo po cesti. — Mej tem pa so bili orožniki že tam. Cigani so vpili, otroci kričali, psi še bolj lajali, zraven je pa snežilo in noč je postala temna, da se je komaj deset korakov na okrog videlo. Zdajci zapazijo orožniki, da se je jel eden šotor posebno majati; orožniki takoj priskočijo ter ga obkolojo. Cigani izlezli so spredaj, a Odlazek skočil je zadej iz šotora ter je hotel še enkrat poskusiti svojo srečo z begom. A pri tem ga že zapazi g. Jedlička, kateri je takoj vstrelil za njim ter ga tako dobro zadel, da je šla kroglja pri ledji na levi strani noter in skozi truplo ter na desni strani mej rebri vun. — Odlazek je obležal na mestu. Pri sebi je držal kos kôse; ako bi imel samokres, gotovo bi bil ustrelil na orožnike. Potem so ga na neki deski prenesli na cesto; položivši ga na voz, odpeljali so nesrečneža v Rudolfovo ter ga oddali c. kr. okrožnemu sodišču, kjer je 12. marca umrl.

Frančišek Odlazek je že enkrat leta 1891. ušel iz nekdanje kaznilnice na gradu v Ljubljani. Z njim sta jo popihala tudi dva druga sojetnika: neki Rahne od Kranja in neki Prelovšek od Kamnika. Prelovšek se je napravil v obleko paznika ter spremljal popolnoma mirno svoja pajdaša skozi stražo yun na delo. — Ko so pa bili varni, razšli so se v svoje kraje po svojih „navadnih opravilih“. Rahne je namreč rad kradel po cerkvah; Prelovška je bolj veselila „zastonj obleka“ in po vrhu še denar; Odlazek je pa najraje „konje jahal“. K sreči bili so vsi trije še tisto leto zopet vjeti. Ko je Odlazek nekoč po noči zopet jahal ukradenega konja skozi Kronovo pri Beli cerkvi, srečal ga je postajevodja g. Kovařík. Orožnik ga ustavi ter vpraša, kam gre. Tat mu odgovori, da je njegova mati bolna in gre po zdravila v mesto. Ko mu orožnik na to obljubi spremstvo do prihodnje hiše, češ, da bi ga rad spoznal, kdo je, skočil je Odlazek blizu hiše s konja na drugo stran ter štirikrat ustrelil na orožnika, ne da bi ga bil zadel, ter je zginil. — Drugokrat ga je zopet zasledoval orožnik do nekega kozolca pri Ratežu. Tudi tukaj je odnesel svoje pete, ko je skočil s kozolca. — Šele drugi dan potem so ga dobili orožniki pri ciganih pri Čermošnjicah. Odvedli so ga v zapor v Rudolfovo, kjer ga je c. kr. okrožno sodišče obsodilo v 15-letno ječo, katero kazen bi imel prestati v kaznilnici pri Mariboru. Hotel si jo je torej okrajšati, pa mu je spodletelo; svojo predrznost moral je celó poplačati s smrtjo.

(Poverjenik „Mohorjeve družbe“) opozarja cenjene društvenike „Mohorjeve družbe“ naj svojo letnino v skrajnem času ponové, ker mora te dni odposlati dotični zapisnik.

(Šola Glasbene Matice) v Novem mestu odda brezplačno takoj stanovanje, obstoječe iz sobe, kuhinje in hrama proti temu, da se prevzemo postrežniška dela. — Natančneje je poizvedeti pri upravnistvu „Dol. Novic“.

(Društvo „Mestna godba v Novem mestu“) ima redni občni zbor 31. t. m. zvečer ob 6. uri v šolskih prostorih „Glasbene Matice“. Na vzporedi so: poročila odbora, volitev novega odbora, predlogi in nasveti. Ako bi zbor ne bil sklepčen ob 6. uri zborovalo se bode isti večer ob polu 7. uri.

(Postava z dne 26. svečana 1903), s katero se določi kontingent novincev za vzdrževanje stalne vojske, mornarice in deželne brambe za leto 1903. — (§ 1) Za vzdrže-

vanje vojske in mornarice potrebni kontingent novincev za l. 1903 se določi s 125.000 mož, za deželno brambo pa 14.500 poleg novincev, ki jih postavno dajati Tirolska in Predarlško. Od teh jih pripade na Cislitanijo za stalno vojsko 71.562 mož. Ker se s tem poviša postavno sistemizirano stanje moštva, zato bode primerno število prezentno služečih vojakov dobivalo dopuste. Pravico do dopusta z ozirom na službene razmere imajo v prvi vrsti oni, katerih rodbinsko vzdrževanje to posebno zahteva, ki se pečajo s kmetijstvom, z obrtom, ali katerih izobrazba to posebno zahteva. Vsled te postave je pričakovati, da bode precejšnje število naših, tretje leto služečih vojakov odpuščenih na dopust, kjer se bodo mogli zopet poprijeti svojega stanu in obrta.

(Razglasilo). Vsled sklepa XIX. javnega shoda dne 7. julija 1896 razpisuje se 20 premij po 10 ali po 20 gld. za uspešno pogozdovanje goličav kmečkega posestva pod sledečimi pogoji: — 1.) Pogozdovanje mora biti leta 1901 ali 1902 izvršeno, ter mora pogozditev obsežati najmanj 0 56 ha = 1 oral. — 2.) Vrsto lesa in sadik izbere si lahko posestnik po svoji volji, samo morajo biti sadike za krajevne razmere ugodne; nikakor pa ne sme daljava med sadikami več kot 1 50 m obsegati. — Posestniki, kateri hočejo za premije prositi, morajo svoje prošnje najdalje do konca junija t. l. pri kranjsko-pri-morskem gozdarskem društvu vložiti, ter v istih navesti politični okraj, davčno občino, številke parcel in približne ploskovne mere pogozdenega zemljišča. — Pogozdovanje prosilcev pregledovalo se bode v jeseni 1904. leta, morda nastali pomanjkljaji pri pogozditvi se lahko spomladi rečenega leta popravijo. — Premije priznava in prisoja predsedništvo omenjenega društva, ter bode isto dovoljevalo premije ali pa v gotovih slučajih tudi samo priznalna in pohvalna pisma razdeljevalo.

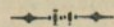
V Ljubljani meseca februarja 1903.

Ludovik baron pl. Berg s. r., predsednik.

(Dobavni razpis). C. kr. trgovsko ministrstvo je naznanilo trgovski in obrtniški zbornici v Ljubljani, da se vrše dne 24. marca 1903 pri finančni prefekturi v Zofiji in pri okrožni prefekturi v Slivenu ponudbene razprave za dobavo 280.674 m hrastovih švelarjev, ki se potrebujejo za bulgarske državne železnice. Vrednost dobave znaša približno 36.487 frankov, kavcija pa 1824 frankov. — Natančneje dobavni pogoji itd. so pri finančni prefekturi v Zofiji in pri materijalnem oddelku bulgarskih državnih železnic na upogled.

(Dobavni razpis). C. kr. avstro-ogrski konzulat v Madridu je naznanil trgovski in obrtniški zbornici, da je na dan 22. marca 1903 določena ponudbena razprava za dobavo 10.000 brzajavnih drogov in sicer 7000 po 7 m, 2000 po 8 m in 1000 po 9 m dolgih iz kostanjevega, brinovega, topolovega in smrekovega. — Ponudbe je poslati na: „Direccion General de Correos y Telegrafos Madrid (Seccion Telegrafos“. Kavcija znaša 50/o cene.

(Današnji list) obsega deset strani.

Razne stvari.

* (26. februarja) je bil na Dunaju kolesar Stuckheil povožen od voza, v katerem se je peljal cesar. Cesar je skočil z voza in vprašal, če je kolesar hudo ranjen. Tudi popoldne je cesar vprašal o stanju kolesarjevem. Krivda ne zadene kočijaža.

* (Čuden slučaj). „Osvit“ poroča o zares čudnem slučaju, ki se je dogodel nedavno v Hercegovini. Neki mladenič z imenom Avdaga, ki je bil čvrst in trden kakor skala, se je kar naenkrat zgrbil, kakor kakov starec, ki jih ima že 80 let na hrbtu. Siromak je bil namreč padel s konja in ga je v tem nekaj prišlo v ledjih in ni se mogel več zravovati. Nobeno zdravilo mu ni pomagalo. Nekega dne bil je Avdaga pri orožniku v vasi. Pod stolom, na katerega se je bil vsedel Avdaga, spal je maček, kojega pa Avdaga ni bil zapazil. — Postajevodje je vrgel mačku kosček mesa. A v tem hipu priteče v sobo orožnikov psiček, ki je, opazivši mačka, skočil pod Avdaganov stol. Takoj sta bila pes in mačka v ljutem boju. Avdaga, iznenaden, se je prestrašil ter planil na noge a se zravnal, kakor, da ga niso nikdar ledja bolela in bil je zopet raven! — Bled kakor zid je stal Avdaga vzravnal po koncu — a se je začel od srca smejati svoji veliki sreči.

(Legenda.) V starih časih je bilo, ko je neko leto trta zelo slabo obrabila. Malokdo je imel za prodaj, pa še to je bilo zelo kislo. V neki gostilni so tega leta sedeli dolenski kmetje pri mizi kislega vinca in v enomer tožili: „Bog se nas usmili! Tako vino! Bog nam pomagaj!“ Slučaj je pa nanese, da je šel tod mimo sv. Peter in je slišal te tožbe. Seveda je to v nebesih Bogu Očetu povedal, kako se dolenski kmetje vkljub slabi tigatvi in kislemu vinu pri vsaki kupici spomnijo Njegovega Stvarnika. — To je zelo razveselilo dobrega nebeškega Očeta. Za plačilo za to jim je dal zelo rodovitno leto. Imeli so dobrega vina kakor vode. Vedno dobre volje sedeli so pri polnih vrčih ter pili in pili, pili in pili, na Boga pa popolnoma pozabili. Tudi to leto je prišel sv. Peter pogledat mej ljube Dolenjce, kaj počno. Prišel je zopet mimo te gostilne, kjer je lani čul mile tožbe. Veselil se je že dobri svetnik, da bode poročal nebeskemu Očetu, kako ga letos hvaležni poveljujejo. Toda kako se je zavzel, ko je videl že vse pijane okrog miz sedeti, in ko je slišal, da vsakdo, ko spi je čašo vina, imenuje satana mestu Boga in k imenu dostavlja: „To je vino! Drugačno, kakor je bilo lani. H... le pijmo ga.“ — Žalostno je odšel v nebesa potožit nebeskemu Očetu to nehvaležnost Dolenjcev.

* (Pripomoček zoper križe.) Kdo na tem božjem svetu je brez vsakega križa? Vsak ga ima; nekateri še po več. Kdo je pa tudi, ki bi si ne želel odreči se križa? Gotovo nihče! Toda kako? To je prav lahko! Le poslušaj! — Oče je ležal na smrtni postelji. Svojim otrokom, ki so jokali poleg postelje, pravi: „Otroci moji! Bogastva nimam, da bi ga vam zapustil! Obdelujte pridno to malo posestvo, katero vam zapuščam v edinosti in medsebojni ljubezni. Kadar se vam bo pa posebno slabo godilo, vam pa zapuščam ta-le zavojček, katerega takrat odprite in našli boste v njem pomoči. Ne dolgo po očetovi smrti pobila je toča vse poljske pridelke. Otroci so prišli v veliko stisko. Zato so sklenili odpreti zavojček, misleč, da je v njem denar. Toda kako se začudijo, ko najdejo v njem samo tri podolgovate koščke papirja. Na najdaljšem je bilo zapisano: „Božja volja“. Na drugem, nekoliko krajšem: „Lastna volja“. Na tretjem so pa stale besede: „Položite listek z lastno voljo počez na božjo voljo, pa se vam naredi križ. Položite pa lastno voljo pod božjo voljo tako, da jo bo pokrila, ste pa brez križa. Zdaj pa naredite kakor hočete. Ako se vaša volja križa z božjo voljo, naredi se vam križ, katerega morate nositi. Ako pa svojo voljo položite pod božjo voljo, bode vsaka težava lahka in križ ne bode za vas križ.“ — Ako te, dragi bravec, teži kak križ, stori po tem nasvetu, pa bodeš brez križa.

* (Prevelika uljudnost). Pri neki veselici padel je mej plesom neki gospej narejen zob iz ust. To je opazil neki šaljivec in brzo ustavil ples ter povabil vse goste naj pomagajo iskati zgubljeni zob. Seveda je bila gospa zelo osramotena. Iskali so ga vsi, pa nihče ga ni mogel najti. Drugo jutro dobi gospa od enega šaljivca mal zavojček. Kako se začudi gospa, ko ga odvijne in najde v njem velik oslovski zob s pismicem: „Sinoči sem bil tako srečen, da sem našel vaš zob, ko vas več ni bilo pri plesu. Tu ga vam toraj pošiljam“. Gospa se pa ni dala vjeziti. Brzo napiše šaljivcu pismice: „Hvala lepa za preveliko uljudnost in potrpežljivost. Da ste mi bili naklonjeni, o tem nikdar nisem dvomila. Da bi pa bila vaša naklonjenost toliko, da bi si dali izdreti lastni zob, le da bi nadomestili mojega zgubljenega, a tega pa nisem pričakovala. Pa namreč ni moj zgubljeni, pač pa je popolnoma podoben vašim zobem“.

* (Potem pa „z Bogom“). Stotnik Mali je bil od narave zelo nizke postave. Njegov narednik Zajec je bil pa izvanredno velik. To bi še ne bilo nič hudega. Stotnik bi to naravno napako že prenesel, ko bi ga narednik Zajec le tako prezirljivo doli ne gledal, kadar sta govorila. Nekega dne sta zopet govorila in veliki Zajec je tako prezirljivo zopet gledal doli na malega stotnika, da se ta ni več mogel premagati. „Ne glejte vendar tako prezirljivo doli na me! To se vendar ne spodobi! Glejte naravnost!“ Narednik stopi korak nazaj, salutira stotniku in pravi: „Gospod stotnik, slušal vas bodem! Toda z Bogom!“ — Prestrašen vpraša stotnik: „Kaj pa mislite vendar storiti?“ „Nič drugega kakor slušati hočem! Toda z Bogom! ker v tem življenju vas potem več ne bodem mogel videti“.

* (Nečloveški oče). Pretečeni teden je nastal v angleškem mestu Ramsgate naenkrat ponoči vrišč. Bilo je čuti eksplozijo in okna po hišah so namah zaropotala, kot ob potresu. Ena hiša je bila skoro do dna porušena. Našli so v razvalinah gospodarja in gospodinjso s prerezanimi vrati, oba živa in pa razmesarjeno truplo njihovega sina. Surovi oče je hotel zaklati sebe in ženo in potem z dinamitom razrušiti hišo. V tem trenutku je prišel domov nesrečni sin, ki je s silo iztrgal iz očetovih rok dinamit, ki se je pa razletel v njegovi roki, predno ga je mogel ugasiti.

* (Strahovita nevihta) je razsajala v noči od 6. do 7. marca in 7. marca v vseh francoskih primorskih mestih, zlasti na severnem obrežju, odkoder se poroča o neštevilnih nezgodah ribiških ladij in drugih malih jadernikov. Tudi v Parizu je pometal tako silen veter po ulicah in cestah, da je napravil povsod mnogo škode. Neštevilno dreves je poškodovanih. Vihar je razbil stekla po oknih in izložbah, potrgal raz prodajalne napise, tako, da je pogled na nekatere ulice zares zelo žalosten.

Smešnice.

(Prošnja za odpusčenje). „Tonček, zakaj si rekel teti, da je neumna? Takoj idi k njej in prosi odpusčenja“.

— Tonček gre k teti ter reče: „Žal mi je teta, da si neumna“.

(Dober odgovor). Gospodinja: „No Janko, zakaj ne ješ mesa?“ — Vajenec: „Je še prevroče!“ — Gospodinja: „Zakaj pa ne pijaš, da se obladi?“ Vajenec: „Ker bojim se, da ne odleti s krožnika“.

(Neotesano). Gospa (z letovišča prišedši): „To ti povem, mož, popolnoma sem se privadila življenja na kmetih; še celo za prašiče sem kuhala!“ — Mož: „Pa so prašiči tudi to požrli, kar si ti skuhala?“

(Originalni izgovor). Kmet (popotniku, ki jabolka obira): „Kaj pa vi počnete na mojem drevesu?“ Popotnik: „Oprostite, hotel sem samo na zvonik pogledati, koliko je ura, ker sem kratkoviden!“

(Zastava). Bolnik (ki si je dal zob izdreti): „Koliko sem dolžan?“ Zobozdravnik: „Tri krone!“ — Bolnik: „Dobro; prinesem vam jih jutri... za ta čas vam pa zastavim zob“.

(Nič izgube). Gospodar (mojstru, kateri dela nova tla): „Mojster, vi pa žeblje pustite okoli ležati, da se jih bo polovica izgubila.“ — Mojster: „O, nikar se ne bojte gospod, našli jih boste vse v računu“.

(Odpusčanje s pogoji). Neki župan obišče moža, katerega je njegov sosed grozno pretepel ter mu pravi: „Ti, Jože je zvedel, da si slab in te vpraša, ako mu odpustiš, ker te je tako zdelal?“ — Bolnik: „Če umrem, mu odpustim, ako pa zopet okrevam, potem naj se pa kar pripravi“.

(Samoizdaja). Gospa: „Oblečeš li danes, ko pojdeš v gostilno, nove čevlje?“ — Mož: „Ne, preveč škripljejo.“ — Gospa: „Škripljejo? Oh, koliko časa pa vendar misliš izostati?“

(Upanje). Mož (časopis prebirajoč): „Tu berem, da se je 75letna gospodična omožila; to moram naši stari teti prebrati!“ Žena: „O, ona to že vé, takoj se je odpravila in si šla kupiti nov klobuk“.

Naznanila mestnega magistrata.

(Razglas). Podpisano županstvo sprejme s 1. aprilom 1903 enega provizoričnega mestnega stražnika (policista) z letno plačo 600 K (začasno) in pristo obleko in obutev. — Prošnje je uložiti na podpisano županstvo do 29. t. m. ter mora prosilec dokazati, da je avstrijski državljan, vsaj 24 let a ne čez 35 let star, neomadeževanega obnašanja, zdravega in krepkega života ter veče slovenskega jezika v govoru in pisavi. — Prosilci, ki so bili vojaki ter izobraženi in razume več jezikov ali, ki poznajo mestne odnose imajo prednost pred drugimi prosilci.

Mestno županstvo v Rudolfovem 14. marca 1903.

Darovi za dijaško kuhinjo v Novem mestu.

Dobrotniki iz Mesta in Kandije 100 K 40 h; Ovelbar Ter. 10 K; Igravci 6 K; Blag. gospa B. Vojška 10 K; Veleč. g. župnik Andr. Zaman 10 K; Veleč. g. prof. J. Komljanec 10 K; Veleč. g. župnik J. Vidergar 10 K 20 h.

Dr. Jos. Marinko.

Loterijske številke.

GRADEC, 28. februarja	13	8	1	78	77
TRST, 7. marca	35	48	75	81	13

Tržne cene dne 9. februarja 1903 v Rudolfovem.

Imenovanje	Hektl. po		Imenovanje	Hektl. po	
	K	h		K	h
Šenica	13	33	Leča	11	71
Rž	12	68	Bob	09	76
Koruzna	12	68	Ajda	10	40
Oves	06	83	Proso	09	76
Ječmen	11	71	Soršca	12	03
Krompir	05	20	Lan	—	—
Fižol	11	71	Jajca po 5 za 20 vinarjev.	—	—
Grah	11	71			

Vabilo

k

občnemu zboru

„Slovenske posojilnice v Št. Jerneji na Dolenjskem“,
reg. zadruga z neomejeno zavezo, ki bode
dne 22. sušca 1903. leta

ob 4. uri popoldne v starem šolskem poslopji.

DNEVNI RED:

1. Nagovor načelnika.
 2. Račun načelstva.
 3. Poročilo računskega preglednika.
 4. Volitev načelstva.
 5. Volitev računskega preglednika in njega namestnika.
 6. Slučajnosti glede premembe združnih pravil.
- Združnike k obilni udeležbi uljudno vabi

(64)

Načelstvo.

Vabilo

k

OBČNEMU ZBORU

okrajne bolniške blagajne v Novem mestu,
kateri se bode vršil

v nedeljo 29. marca 1903 popoldan ob 2. uri

v pisarniških prostorih blagajniških v Novem mestu s sledečim dnevnim redom:

1. Poročilo načelnika o blagajniškem delovanju v preteklem letu.
 2. Poročilo blagajnika o blagajniškem denarnem gibanju in imovinskem izkazu.
 3. Poročilo nadzorovalnega odseka o njegovem delovanju, pregledovanju knjig, računov in gotovine.
 4. Posamezni predlogi in nasveti.
 5. Volitev šestih novih članov v nadzorovalni odsek za leto 1903.
 6. Volitev petih novih članov v blagajniško razsodišče.
- Volitve pod 5. in 6. točko se imajo pravico vdeležiti edino le v letu 1902 izvoljeni delegati delodajalcev in delojemalcev.
- Ako bi se občni zbor ob 2. popoldan vsled nezadostnega števila delegatov ne mogel vršiti, se bode vršil eno uro pozneje pri vsakem številu delegatov.

Okrajna bolniška blagajna v Novem mestu,

dne 15. marca 1903.

(75)

Simon pl. Sladovič, načelnik.

Dva učenca

ki imata veselje do pečarskega obrta se takoj

sprejmeta pri bratih

Appe v Kandiji šte. 51. (66—1)

Proda se:

(48—3)

Lep izbran krompir, seno in repa, nadalje

gozd z mešanim lesom,

16 johov v obsegu. Nahaja se v občini Št. Peter pri Rudolfovem. Vpraša naj se pri oskrbništvu grajščine Otočce.

Podpisani naznanjam, da imam kakor do sedaj tudi za naprej svojo veliko zalogo

ISTRskega VINA

v hiši g. Marije Mohar, Arkove ulice št. 209. v Rudolfovem.

Se uljudno priporočujem

(72—1)

Antonio Comin v Rudolfovem.

KMETIJSKA ŠOLA NA GRMU

prodaja prav lepe, visoko debelnate jablane po 60 vinarjev

in hruške moštnice po

80 vinarjev komad. (76—1)

KRASNO POSESTVO,

z vsemi premičninami, sestoječe iz 41 johov (oral) travnikov, njiv in gozdov, arondirano, gospodarska poslopja v dobrem stanu, trije hlevi, dve kleti, kašča, pod in drugo, $\frac{1}{4}$ ure od železnice, ob mirnem potoku, pripravno za sadje- in živinorejo je prostovoljno do jeseni skupno v Dragi pri Višnjigori na prodaj. Ugodna prilika za ameriškega rojaka. Vprašanja na c. kr. poštini urad v Višnjigori na Dolenjskem. Mešetarji izključeni. (68—1)

Hiša na prodaj!

Nova hiša, z opeko krita, v Novem mestu na trgu sv. Katarine, mej hišami g. Štefanoviča in Pintarja ležeča, katera obsega dve sobi, kuhinjo in dve kleti je takoj iz proste roke na prodaj. — Več pove lastnik Ljudevit Ferlič na Glavnem trgu številka 61. (57—2)

ANA COLARIČ,

šivilja v Novem mestu 77.,

v hiši gospoda Hočevarja se najuljudnejše priporočuje slavnemu občinstvu v vsakovrstno napravo perila za ženske, moške in otroke. — V poduk sprejemajo se tudi dekleta. (71—1)

ANTON SCHUSTER

● LJUBLJANA, ●
Spitalske ulice št. 7

uljudno naznanja, da
so došle novosti v kon-
fekciji za dame, dek-
* lice in dečke, blouze *
* kakor tudi modno *
* blago za obleke, za *
dame in gospode, ter
se priporoča mnogo-
* brojnemu obisku. *
** Solidno blago. **
* Nizke cene. Uzorci *
na zahtevanje franco.

(69-1)

Stanovanje na glavnem trgu števil. 62. v Novem mestu

odda se takoj. Ono obstoji iz 4 sob, čumnote, kuhinje in vse
druge shrambe. — Natančneje v hiši ravno tam. (4-5)

UČENEC se takoj sprejme, kateri ima veselje
do pekarske obrti ter naj bode 15—16
let star. — Kje, pove upravništvo „Dol. Novic“. (277-9)

P. n.

Usojamo si vljudno naznaniti, da je g.
Rudolf Muhvič prevzel dne 9. marca prodajo
našega piva v sodčkih in steklenicah za Novo
mesto in okolico ter prosimo, istemu blagohotno
nakloniti cenjena naročila.

Ledenica z zalogo piva v sodčkih in pol-
nilnica steklenic se nahaja slej kot prej v naši
hiši na Glavnem trgu v Novem mestu.

Steinfeldska pivovarna

bratov Reininghaus v Gradcu.

(74-1)

Glavna zaloga v Ljubljani.

Slaynemu občinstvu uljudno naznanjam, da
sem zastopstvo Steinfeldske pivovarne br. Reining-
haus opustil a prevzel sem pa zastopstvo in zalogo

puntigamskega piva

V GRADCU.

Imam pa tudi nadalje in vedno v svoji zalogi
jako dobra in naravna

ISTRSKA VINA,

kakor tudi pristni tropinovec po jako vrednih cenah.

Se uljudno priporočujem v cenjena naročila

Spoštovanjem

ANTON JAKAZ

v Rudolfovem.

(70-1)

RAZGLAS.

Od strani mestnega županstva se naznanja, da je občinski
odbor v svoji seji dne 9. decembra 1902 sklenil, da morajo
vse strehe poslopij na javne ceste, ulice in prostore imeti
žlebove, kateri morajo biti izpeljani v javne (podzemeljske)
kanale, ako niso isti oddaljeni čez 3 metre od poslopja. —
Kdor bi se temu ne pokoril, ima občina pravico, na stroške
dotičnega posestnika sama to upeljavo izvršiti in eksekutivnim
potom iztirjati.

Mestno županstvo v Rudolfovem,

dne 9. marca 1903.

Župan:

Simon pl. Sladovič.

(67-1)

P. n.

Podpisana vljudno naznanja, da sprejema do 1. a. ila
slamnike za prati in modernizirati, katere potem odpošlje.

Nadalje prav toplo priporoča svojo lepo izbero na-
lišpanih in nenališpanih slamnikov kakor tudi družih
reči, n. pr.: bluz, predpasnikov, spodnjih kril, svile,
štikarij in vseh v stroko spadajočih reči za lišp (Aufputz).
Tudi ima v zalogi vso pripravo za šivilje in krojače.

Z odličnim spoštovanjem

(73-1)

M. L. Barborič.

Kuksnih deležev

šentjanške premogovne družbe
na Dolenjskem

(Johannesthaler Kohलगewerkschaft)

po 120 K

presto vsakršnih prepisnih pristojbin, je še nekaj dobiti. Pri-
stopnice in druga pojasnila iz prijaznosti pri

Splošnem kreditnem društvu

v Ljubljani, Gospodske ulice št. 7. (65-1)

Vinska trgovina na debelo.

Podpisani vljudo naznanjam slavnemu občinstvu, da imam v hiši g. Franc Pintarja v Novem mestu, Ljubljanska cesta št. 36.

vinsko trgovino na debelo.

V zalogi imam črno, rudeče in belo istrsko vino raznih vrst po najnižji ceni.

Priporočam se posebno gosp. gostilničarjem, prečastiti duhovščini in vsem drugim stanovom, da se o pristnosti mojih vin izvolijo prepričati in me počastiti z obilnimi naročili.

Z odličnim spoštovanjem

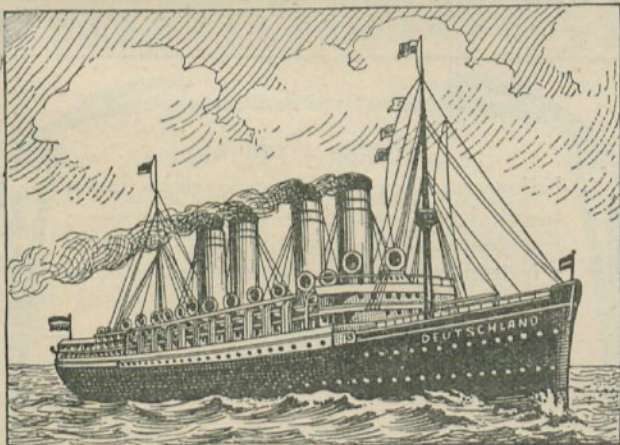
(41-3)

Franc Kolenc.

Največja in najstarejša parobrodna družba na svetu poseduje 279 parnikov,

Najvarnejše, najhitreje in največje vrste velikanskih parnikov, ki vozijo samo potnike in cesarsko pošto iz Hamburga v Novi-York so:

Deutschland	212 m dolg.	Fürst Bismark	200 m dolg.
Auguste Victoria	168 " "	Columbia	140 " "
Moltke	160 " "	Blücher	160 " "
Pennsylvania	171 " "	Pretoria	170 " "
Graf Waldersee	170 " "	Patricia	171 " "
Palatia	140 " "	Phoenicia	140 " "
Batavia	152 " "	Belgravia	152 " "
Bulgaria	152 " "	Armenia	170 " "

Hamburg-Nowi-York le 6 dni.

Vozne karte po predpisanih najnižjih cenah prodaja ter daje pojasnila točno in brezplačno, oblastveno potrjena agentura

Hamburg-Amerika Linie

v Ljubljani, Dunajska cesta št. 31, takoj na desno od juž. kolodvora, ob progi električne železnice. (293-8)

Hiša

št. 122. Florijanski trg v Rudolfovem, obstoječa iz 3 sob s kuhinjo, 2 kleti, novega hleva za 5 glav, 3 svinjakov in nekoliko vrta je na prodaj. K hiši spada 2 orala 642 sežnjev z mešanim lesom mlado zaraščene hoste, 3 velike njive za 25 mernikov posetve; na teli stoji nov pod s šupo in 2 kozolca z nekaj travnikom. Proda se tudi hiša sama, ako kdo želi. Prodajo se tudi njive posebej. — Pojasnila daje

(56-2)

Magdalena Blümel.

Izvrstno

Vino

domačega pridelka je na prodaj v grajščini Bajnof p. Rudolfovem, liter po 16 krajcarjev.

(44-3)

Lepo posestvo z gostilno je na prodaj na Drski poleg Novega mesta.

Hiša ima 5 sob, klet in dve kuhinji. Poleg hiše je: pod, hlev, vodnjak, gostilniški in sadni vrt, „Lawn tennis“, njive in hosta. — Cena izve se v upravnistvu „Dol. Novic“.

Išče se zaradi dedščine Janez Božič, doma iz Bučne vasi.

Pred tremi leti bil je v Calumetu, kjer je bil tudi ud družbe sv. Jožefa in sv. Petra in potem je šel v „Britisch Colonie“. — Kdor kaj o njem vé, naj blagovoli sporočiti njegovemu očetu Jerneju Božiču v Bučni vasi, župnija Prečina pri Novem mestu. (55-2)

Hiša z vsem posestvom

vse še novo in v dobrem stanu, hiša, pod, kozolec z vodnjakom, njivami, gozdom in travnikom, vse ležeče ob glavni cesti, pripravno za gostilno, prodajalno ali sploh za vsako obrt je iz proste roke na prodaj. — Natančneje se izve pri g. Marku Kapš, Ljubno pri Uršnih Selih, pošta Toplice, (Dolenjsko). (52-2)

Pas sv. Jožefa.

[(II. natis.)]

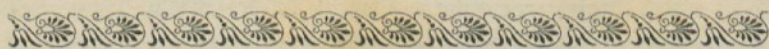
Dobiva se v knjigarni J. Krajec nasl. v Novem mestu, v jako lečni vezavi v usnje in rudečo obrezo po 1 K 40 vin, po pošti 10 vinarjev več. (38-4)

Stanovanje

pripravno za majhno družino, obstoječe iz ene sobe, čumnate, kuhinje, drvarnice in nekoliko kleti se odda

v najem s 1. aprilom v hiši št. 175. v Rudolfovem. (61-2)

Stroje

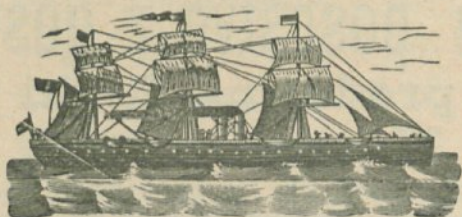
za mlatit, žito čistit, slamo rezat, gepeljne, klinje, trombe in cevi, žage, jermena in druge potrebščine se najbolje in najceneje kupi v zalogi

Fran Zeman-a, Ljubljana,

 Poljanska cesta št. 24.

(236—13)

Za
v Avstriji

koncesijo-
vano

francosko prekmorsko družbo

„Compagnie generale Transatlantique“

Edina direktna in najkrajša črta

poštinih brzoparnikov, ki prevažajo zanesljivo, brez prelaganja, samo 6 dni

iz Havra v Newyork.

Za vožnje tu- in inozemskih železnic, za navadna in okrožna potovanja in prireditve romarskih vlakov, daje pojasnila in veljavne vozne liste

edina oblastveno potrjena potovalna pisarna

Ed. Šmarda

— v Ljubljani, Dunajska cesta št. 6 —

blizo znane gostilne „pri Figabirtu“. (300—9)

Stanovanje,

katero obstoji iz štirih lepih sob, kuhinje, shrambe, kleti, drvarnice itd. odda se s 1. majem t. l. v najem. — Isto se nahaja v Novem mestu h. št. 211

v prvem nadstropju. (51—3)

V najem ali tudi proti mesečni plači se da (43—3)

kovačnica

z vsem kovaškim orodjem v Št. Petru št. 5. pri Novem mestu.

(150—19)

Kaznjivo je

vsako ponarejanje edino pravega Bergmann-ovega lilijnega-mlečnega-mila, tovarne Bergmann in drug. Draždane-Tečen ob Elbi. Varstvena znamka: Dva rudarja. — Taisto naredi nežno, čisto lice, cvetočo in mlado zunanost, belo in žametno mehko kožo ter blestečo lepo pólit. Najbolje sredstvo proti pégam. Komad po 80 h, pri lekarnarju S. pl. Sladovič in trgovcu Alfonzu Oblak v Novem mestu.

NAZNANILO PRESELITVE!

Vdano podpisani uljudno naznanja, da je svojo trgovino preselil iz hiše g. Bergmanna v svojo lastno hišo šteč. 112. v Kastelčevi ulici, nasproti hotel SCHWARZ. — Zahvaljujem se za dosedaj mi izkazano zaupanje, prosim tudi za prihodnost naklonjenosti slavnega občinstva in zagotavljam, da se bodem trudil vedno z dobrim blagom po primerni ceni postreči.

(35—4)

Anton Kastelic,
trgovec z leseno robo in slamniki.

EKSPORT VINA.

Imam v kleti izvrstno istrijansko vino — črno in belo od 30 do 50 vinarjev postavljeno na tukajšnji državni kolo-dvor. Ravno tako domačo rakijo (vinsko žganje) po 120 do 160 vinarjev. Za pošteno pristno vino in solidno postrežbo se jamči.

Ivan Pujman, producent in eksport vina,
(39—3) Vodnjan, Dignano Istra.

Padavica (božjast.)

Kdor trpi na padavici, krčih in drugih nervoznih boleznih, zahteva naj zvezek o teh boleznih. Dobi se zastoj in poštnine prosto pod naslovom Schwanen-Apotheke, Frankfurt a. M. 241—12)

Pozor!

(14—5)

Kupujem ženske lase, odrezane, izpadle in zmešane. Plačam po najvišji ceni.

Izposojujem tudi vlasulje (Baroke) po nizki ceni.

Ivan Svetec, brivec (Glayni trg, nasproti mestne hiše.)

Vljudna prošnja:

Prikupovanjune zahtevajte samo »sladne kave«, ampak izrečno vselej — Kathreinerjevo — Kneippovo sladno kavo in odjemajte jo le v izvirnih zavojih, kakršnega kaže ta podoba.

Cena zavoju 50 vinarjev.
vsečina 500 gramov.

Kathreiner
Kneipp's sladna kava

v polnih zlatih

Kathreinerjevo tovarno

Monakovo.